

medens Størrelsen af hver enkelt Valgkreds er det Underordnede, der overlades fuldstændig til Valglovens Afgjørelse. At dette ogsaa virkelig var Meningen med den forandrede Affattelse, fremgaar af, hvad den Rigsdagsmand, der var en af dens Forslagsstillere (V. D. Bruun), udtalte ved Forslagets Begrundelse. Han sagde (Beretning om Forhandlingerne paa Rigsdagen, Sp. 2948—49): „Istedetfor at Udkastet bestemmer, at der skal vælges 1 af 12,000 Indvaanere til Folkethinget, er der i dette Forslag foreslaaet, at der skal vælges 1 af 14,000 Indvaanere, saaledes at Antallet omtrent vil blive 100 Medlemmer“; og da det af et andet Medlem var foreslaaet, at Antallet af Folkethingets Medlemmer ikke skulde bestemmes i Grundloven, men overlades til Valglovens nærmere Bestemmelser, bemærkede det ovennævnte Medlem dertil: „at Antallet af Thingenes Medlemmer er en saa væsentlig Bestemmelse, at det ikke er rigtigt at overlade den til Valgloven, men at den bør optages i Grundloven“.

— Ligeledes udtalte (s. Et. Sp. 2953) Kultusministeren (Madvig), der ved hin Leilighed talte paa Ministeriets Begne, at Ministeriet „maa billige, at Antallet af Folkethingets Medlemmer, ved at lægge et andet Gjennemsnitsforhold til Folkemængden til Grund end i Udkastet, indskrænkes til omtrent 100, for at vinde Plads for den i begge Forslag opstillede Udvidelse af Landstthinget, uden i det Hele at forøge Rigsdagens Medlemmers Antal, og at der forresten udtrykkelig lades et vist Spillerum for Valglovens Anordning af Valgkredsenes Omfang.“

I Overensstemmelse hermed udtalte Ordføreren for det Underudvalg af Grundlovs- og Valglovsudvalget, som gjorde Forslag til Regulativet for Valgkredsenes Inddeling (se den nævnte Beretning Sp. 3481): „Efterat det er bestemt ved Udkastet til Valgloven, at der skal være 100 Medlemmer i Folkethinget, har Komiteen ikke kunnet skjønne reitere, end at Fordelingen maatte indrettes saaledes, at Kjøbenhavn maatte vælge 9 Medlemmer af Folkethinget, Stiftisterne 46 og Sylland 45, hvoraf det vil ses, at Sylland er blevet noget favori-

seret. Deraf er Følgen bleven, at der har maattet afgaa 8 for Stiftisterne, som før havde 54 (nemlig ved Valgene af Rigsforsamlingens Medlemmer); disse ere altsaa afgaaede fra samtlige Stiftisternes 8 Amter, undtagen Bornholm, med eet Medlem for hvert Amt. Det Princip, der er blevet fulgt, er vel at tage muligt Hensyn til Folkemængden, men tillige i høiere Grad end ved den sidste Inddeling, til den geographiske Beliggenhed.“

Det er af det her Anførte formentlig klart, at den hidhørende Grundlovsbestemmelser Hensigt er, ved at angive et gjennemsnitligt Indvaanerantal for enhver Valgkreds, at fastsætte Folkethingets Medlemsantal til 100, for at Landstthingets Medlemsantal kunde forhøies fra en Trediedel til Halvdelen deraf, uden at Antallet af den hele Repræsentations Medlemmer forøgedes, men at der indrømmedes Valgloven et stort Spillerum med Hensyn til hver enkelt Valgkredses Omfang, saa at der ikke blot spurgtes om Folkemængden, men ogsaa tillige om den geographiske Beliggenhed.

I det fra Regjeringens Side i Maren 1864 og 1865 i Rigsraadet indbragte Forslag til en ny Grundlov fandtes i § 32 den ovenomtalte Bestemmelse i Grundloven af 5te Juni 1849 opført med de samme Ord, kun med den Forskjel, at „14,000“ var forandret til „16,000“. Under de langvarige Forhandlinger om den nye Grundlov gav denne Bestemmelse ingen Anledning til Omtale, da Ingen var imod den. Der findes derfor ingen nærmere Forklaring af Grunden til den foretagne Forandring. Kun Lehmann yttrede i sit første indledende Foredrag i Sagen (Rigsraadets Landstthingstidende for 2den overordentlige Samling 1864—65, Sp. 382): „Da der neppe er Grund til at forøge Antallet af Folkethingets Medlemmer, finder jeg Bestemmelsen i § 32 foreff.“

Smidlertid kom Spørgsmaalet under en nærmere Overveelse i begge Rigsdagens Thing, da Valgloven af 12te Juli 1867 var til Behandling. I Landstthinget vare Meningerne om Opretteisen af 2 nye Valgkredse, 1 i Kjøbenhavn og 1 i Skanderborg Amt, delte. Flertallet af det Udvalg,